

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Psihologie

Testul 8

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Încordarea mușchilor unui halterofil atunci când ridică un obiect foarte greu este un exemplu de senzație:
 - a. interoceptivă
 - b. proprioceptivă
 - c. exteroceptivă
 - d. vizuală
2. Imaginea perceptivă a foii de hârtie din fața mea:
 - a. este concomitentă cu cea a obiectelor ce o înconjoară
 - b. este săracă în conținut
 - c. este o imagine panoramică
 - d. cuprinde atât însușiri concrete, cât și însușiri abstracte
3. Când ne reprezentăm o figură geometrică, mecanismele verbale:
 - a. împiedică integrarea imaginii formate în gândire și imaginație
 - b. conduc totdeauna la formarea unei imagini cu un conținut mai bogat decât cel al percepției unei figuri geometrice
 - c. pot constitui un instrument de transformare a imaginii
 - d. nu joacă niciun rol
4. Un adolescent care afirmă că are nevoie de un telefon performant, își exprimă o trebuință:
 - a. primară (înnăscută)
 - b. a cărei nesatisfacere îi periclitează în mod cert integritatea fizică
 - c. secundară (dobândită)
 - d. imposibil de satisfăcut
5. Oamenii se deosebesc de computere în primul rând prin:
 - a. afectivitate
 - b. gândire
 - c. memorie
 - d. limbaj
6. Atunci când un elev, care și-a format deprinderea de a scrie corect, scrie o definiție dictată de profesor:
 - a. este prezentă preponderent atenția involuntară
 - b. este prezentă preponderent atenția postvoluntară
 - c. este prezentă preponderent atenția voluntară
 - d. nu mai are nevoie să fie atent

7. Obstacolul aflat în calea unui scop conștient stabilit, ce trebuie depășit printr-un efort voluntar:
- este perceput la fel de o persoană în orice moment al existenței sale
 - este perceput în mod identic de orice persoană la un moment dat
 - poate fi perceput în mod diferit de aceeași persoană în momente diferite
 - este rezultatul aprecierii obiective a dificultăților cu care ne confruntăm la un moment dat
8. Personalitatea:
- se modifică în mod radical sub impactul unor influențe tranzitorii sau accidentale
 - nu poate fi modificată deloc, de niciun fel de influențe
 - este un concept ce se aplică tuturor oamenilor, indiferent de vârstă sau nivelul de dezvoltare psihică
 - are un caracter sistemic
9. În prima săptămână de școală, Andrei și-a făcut toată tema la matematică, dar a fost certat pentru că a greșit un exercițiu. În a doua săptămână a dat lucrare de control la matematică, a fost atent și a rezolvat corect toate problemele. A fost însă sancționat pentru că a avut o pată de cerneală pe lucrare. Motivația folosită, de către profesor, în acest caz a fost:
- pozitivă
 - negativă
 - cognitivă
 - intrinsecă
10. De mai bine de o săptămână, de când a aflat că a fost admis la universitate, Călin este vesel și entuziast în tot ceea ce face, starea lui fiind un exemplu de:
- afect
 - emoție curentă
 - trăire afectivă de proveniență organică
 - dispoziție afectivă

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A.

În coloana din stânga sunt enumerate procedee ale imaginației, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Aglutinarea	1. Constă în compararea a două serii de obiecte sau fenomene care au în comun anumite însușiri.
b. Adaptarea	2. Se produce atunci când se creează o nouă structură prin combinarea unor elemente sau părți aparținând unor obiecte diferite.
c. Analogia	3. Constă în aplicarea unei idei, element, principiu funcțional în situații noi.
d. Amplificarea	4. Constă în modificarea dimensiunilor unei structuri existente.
	5. Constă în modificarea numărului de elemente ale unei structuri.

12 puncte

B.

Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

”Cred că este evident faptul că gândirea e un domeniu cu totul diferit de limbaj, deși limbajul e utilizat pentru exprimarea gândirii, iar pentru o bună parte a gândirii avem nevoie absolută de medierea limbajului.”

(N. Chomsky)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați două procese/fenomene psihice la care face referire, în mod explicit, textul. **4 puncte**
2. Precizați trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice menționate la punctul 1. **6 puncte**
3. Construiți un exemplu prin care să ilustrați una dintre formele limbajului. **4 puncte**
4. Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, faptul că înțelegerea este un rezultat al procesului gândirii. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, următorul text:

„Portretul moral ce s-ar putea face lui Descartes nu cere prea multe cuvinte. Bolnăvicios din fire, filosoful nu putea avea decât un caracter de om închis în sine, ursuz și puțin ipohondru. Pe acest fond de slăbiciune fizică, se altoia o anumită lipsă de curaj, dacă nu chiar de slăbiciune morală, cum afirmă unii istorici. Descartes este temător față de tot ce e încă autoritate pe vremea sa și, deci, în primul rând, față de Biserică. Nu vrea s-o supere cu nimic, îi cere în mai multe rânduri aprobarea, iar când află de condamnarea lui Galilei, renunță pentru o bună bucată de vreme să mai dea la iveală lucrările sale științifice. Dar acestor trăsături de slăbiciune li se alătură un orgoliu pe care nu toți filosofii îl au și prea puțini îl proclamă. Descartes nu se sfiește să vorbească de veacuri, atunci când se gândește la durata învățării sale; are întotdeauna în minte pe «strănepoții noștri», fie temându-se să nu-l judece aceștia prea aspru pentru cele ce n-a făcut, fie gândindu-se cu satisfacție că-i vor fi recunoscători pentru căile pe care le-a deschis. Neprietenos, fără să fie legat de ai săi, fără să se cheltuiască sufletește pentru ceilalți, dar și fără să aibă ispitele lor, adică păcatele lor, el nu avea nimic mai bun de făcut decât să trăiască singur. A avut, omenește, meritul că a înțeles aceasta și nu și-a ales altă viață decât cea în care-și putea da măsura.”

(Constantin Noica, René Descartes)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- A. Menționați, conform teoriei lui C. G. Jung, tipul temperamental al lui Descartes. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. **6 puncte**
- B. Considerați că Descartes era o persoană orgolioasă? Precizați, prin apel la text, un motiv prin care să susțineți răspunsul dat. **4 puncte**
- C. Textul precizează, cu privire la Descartes, că *este temător față de tot ce e încă autoritate pe vremea sa*. Menționați, pe baza textului dat, două motive care susțin acest fapt. **6 puncte**
- D. Prezentați, în aproximativ jumătate de pagină, caracterul lui Descartes, conform teoriei lui G. W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. **10 puncte**
- E. Formulați un argument prin care să respingeți afirmația potrivit căreia *caracteristicile personalității sunt doar înnăscute, educația și mediul neavând nicio contribuție la formarea personalității*. **4 puncte**